

HULTABY SLOTTSRUIN

På en udde i Norrasjön, invid Emåns mynning, ligger lämningarna efter medeltidsfästet Hultaby slott. Särskilt anslående måste det fasta huset, själva borgen, ha varit. Det utgörs av en naturlig bergsklack, omgärdad av kraftiga stödmurar till en kvadrat på ca 30 x 28 meter, med en höjd av upp till fem meter. På denna finns resterna av en murad bottenvåning till en representationsbyggnad av trä. I det norra hörnet är den murade källaren till ett försvunnet rundtorn. Ingången till borgen utgörs av en verklig paradtrappa, 10 meter lång och 6 meter bred, med hållar av skiffer.

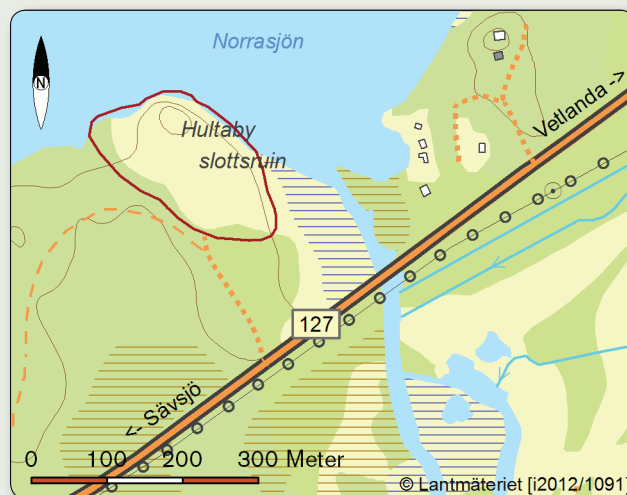
Ytan söder om borgen var borggården och denna omgavs av åtta timmerhus, vars stengrunder ännu kan skönjas. Det var troligen i dessa byggnader man levde och verkade, eftersom inga spår av eldstäder hittats i borgen. Här finns också den livsnödvändiga brunnen. Ett flertal husgrunder efter en mer oregelbunden bebyggelse finns öster om borggården och har tolkats som en slags förborg.

De arkeologiska undersökningarna på 1930-talet kunde fastslå att borgen anlades vid 1200-talets mitt, men förstördes av brand ett sekel senare. Första gången Hultaby omnämns i skrift är 1353, då det är residens åt en av Sveriges mäktigaste män, riksrådet och jarlen av Orkneyöarna, Erengisle Sunesson Båat. Denne var tillsammans med andra ledande stormän i konflikt med kung Magnus Eriksson. År 1363 tvingade kungen flera av dem i landsflykt till Tyskland där de erbjöd den svenska kronan åt den svenskättade hertig Albrekt av Mecklenburg. Kanske var det i samband med den tyska invasionen samma år som Hultaby brändes.

Ruinen efter Hultaby slott konserverades på 1930- och 40-talen och fick då dagens utseende. Sedan dess är platsen ett omtyckt utflyktsmål och ram för medeltidsspel och marknader.

Utdrag ur en geometrisk avmätning från 1693 som även visar slottsområdet. Lantmäteristyrelsens arkiv: Akt E123-57:1.

SMULTRONSTÄLLE 41

HITTA HIT

Slottsruinen ligger vid Norrasjön ca 1 km väster om Vetlanda. Ruin skyltad från Lv 127 (Vetlanda-Sävsjö).

Koordinater:

N 6364249 / E 502132
(SWEREF 99 TM) // N 57°
25' 15,50", E 15° 2' 7,77"
(WGS84)

Hultaby slottsruin vid Norrasjön. Foto: Leif Gustavsson/L.G.foto.

JÖNKÖPINGS LÄNS
MUSEUM

036-30 18 00 • www.jkpglm.se

SMULTRONSTÄLLEN

Ute i landskapet finns massor att upptäcka! Länsmuseet presenterar här smakprov på sevärdheter i Jönköpings län med utgångspunkt i kulturmiljöer och kulturarv.

Här finns välkända kulturminnesmärken såsom Habo kyrka och domarringarna i Smålandsstenar, men också mer okända pärlor såsom flottningsslämningarna i Valån och Stengårdshults kyrka. I länet finner vi många spår efter forna tiders människor och verksamheter, allt ifrån slott- och herresäten till övergivna vägbanor och odlingsrösen i skogsmark.

Vår tanke med Smultronställen är att det ska locka till utflykter i kulturlandskapet – där finns vår historia, som tar sig olika uttryck i den fysiska miljön. Det är ett arv värt att uppleva och värna. Under rubriken Smultronställen kommer vi allteftersom fylla på med ännu fler sevärdheter, både för länsbor och långväga besökare. Ju fler som upptäcker dessa pärlor, desto större möjlighet att de bevaras för framtiden.

FAKTA

I Jönköpings län finns över 40 000 registrerade fornlämningar, 87 riksintressanta kulturmiljöer, närmare 130 byggnadsminnen, ungefär 150 kyrkor, 100-talet hembygdsgårdar med samlad äldre bebyggelse, ett stort antal industrihistoriska miljöer samt två kulturreservat. Därtill finns också ett stort antal kulturmiljöer med bevarandevärd bebyggelse. En del av dessa kan man få information om via länsstyrelsens och kommunernas hemsidor. Man kan även hitta beskrivningar via de olika hembygdsföreningarnas respektive sidor.

BRA ATT VETA

Tillgängligheten till de olika smultronställena varierar. En del är välskyltade, enkelt tillgängliga och uppfyller krav på parkeringsplatser etc. Andra kräver mer av besökaren, kanske behöver man gå en längre sträcka för att nå sitt mål, ibland är det snårig skog och väl framme möts man kanske av en trasig skylt (om det ens funnits någon). Platserna bär dock alltid på en spännande och intressant historia.

Notera också att många av de kulturhistoriska byggnaderna är privatägda och endast tillgängliga för exteriör beskådan. Respektera privat tomtmark. Många kyrkor är öppna sommartid. Under andra tider på året brukar man kunna kontakta kyrkvaktmästaren som öppnar upp.

